

Nr 59.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) angående statsverkets fond av rusdrycksmedel m. m.; given Stockholms slott den 4 februari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, med ändring av vad i statsverkspropositionen föreslagits om anvisande, för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel, av ett förslagsanslag å 32,100,000 kronor samt beräknande för samma ändamål av ett förslagsanslag å 2,100,000 kronor, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock, för avsättning jämlikt sagda paragraf till statsverkets fond av rusdrycksmedel av det belopp, varmed inkomsterna av brännvinstillverkningsskatt, rusdrycksförsäljningsmedel och maltskatt ävensom den år 1920 beslutade mertull å arrak och rom må för år 1922 komma att överstiga medeltalet av motsvarande inkomster för åren 1917, 1918 och 1919, anvisa ett förslagsanslag å 34,200,000 kronor.

GUSTAF.

H. S. Tamm.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199)
angående statsverkets fond av rusdrycksmedel.**

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningsskatt, maltskatt och rusdrycksförsäljningsmedel ävensom den år 1920 beslutade mertull å arrak och rom skall, efter avdrag av vad på grund av särskilda bestämmelser restituerats av brännvinstillverkningsskatte-, maltskatte- eller tullmedlen, till en särskild fond avsättas vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor.

Skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfares, om därefter vid årligen verkställd uträkning befinnes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då densamma, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och äger tillämpning jämväl å sådan i förordningen avsedd mertull å arrak och rom, som influtit före förordningens ikraftträdande.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1921.*

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, TAMM, HANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Tamm, anförde:

I skrivelse den 17 juni 1920, nr 320, har riksdagen anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om punschskatt. Berörda proposition innebar i korthet ett förslag att ersätta den jämlikt förordningen den 20 april 1906 utgående särskilda stämpelavgift för försäljning av punsch, arrak och rom med en vid försäljningen utgående s. k. punschskatt. Riksdagen meddelade emellertid i nyssnämnda skrivelse, att riksdagen icke kunnat godkänna propositionen utan i stället beslutat en mot den föreslagna skatten svarande höjning av tullen för arrak och rom.

I anledning av detta riksdagens beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 17 december 1920 *dels* kungörelse (nr 836) angående vissa ändringar i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor, *dels ock* kungörelse (nr 837) angående upphävande av förordningen den 20 april 1906 angående en särskild stämpelavgift för försäljning av punsch, arrak och rom.

Riksdagen framhåller i sin berörda skrivelse, att med den beslutade anordningen vore förenat, att inkomsten av den särskilda punschbeskattningen icke komme att tillgodoföras rusdrycksmedelsfonden. Härom heter det:

»Riksdagen, som ansett detta förhållande vara stridande mot de grundsatser, som av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställts i syfte att frigöra det allmänna från intresset av rusdryckshanteringen, har emellertid tänkt sig, att någon anordning borde kunna träffas, genom vilken den uppkommande merinkomsten av tull å arrak och rom skulle kunna tillföras nämnda fond. Riksdagen anser sig kunna förvänta, att Kungl. Maj:t till nästkommande riksdag inkommer med förslag i sådant syfte.»

Vid sitt beslut om avsättning för år 1921 av medel till rusdrycksmedelsfonden utgick 1920 års riksdag från att berörda merinkomst av tull å arrak och rom skulle tillföras fonden.

Sedan Kungl. Maj:t den 2 juli 1920 anbefallt statskontoret att inkomma med yttrande angående lämpligaste sättet att tillföra statsverkets fond av rusdrycksmedel ifrågavarande merinkomst, avgav statskontoret den 6 december 1920 ett utlåtande av följande lydelse:

»I anledning av förevarande nådiga remiss får statskontoret i underdånighet anföra, att för ifrågavarande ändamål generaltullstyrelsen synes böra anbefallas att i tullverkets räkenskaper under någon lämplig benämning, t. ex. »1920 års tilläggs-tull å arrak och rom» särskilt bokföra och redovisa samt till statskontoret utan sammanblandning med övriga tullmedel inleverera det belopp, som enligt den från och med år 1921 jämlikt riksdagens beslut den 17 juni 1920 (Riksdagens skrivelse nr 320) gällande ändrade lydelsen av rubrikerna 183 och 184 i tulltaxan vid import av arrak och rom utgör merinkomst i förhållande till nu gällande motsvarande tullsatser för nämnda slag av spritdrycker.

I sammanhang härmed vill statskontoret ifrågasätta, huruvida icke nådiga förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel den 18 juli 1913, vari fortfarande punschskatt upptages bland de statsverkets inkomster, som skola tillföras fonden, bör undergå förändring, förslagsvis sålunda, att i första stycket av 1 § ordet punschskatt uteslutes samt att i stället till tredje stycket av samma §, sådant det lyder enligt nådiga förordningen den 16 maj 1919, fogas orden »ävensom 1920 års tilläggstull å arrak och rom.»

Därefter har även generaltullstyrelsen den 31 december 1920 — med överlämnande av en inom styrelsens revisionsbyrås statistiska avdelning utarbetad promemoria — i ärendet avgivit infordrat utlåtande, vilket i huvudsak lyder som följer:

»Till en början tillåter styrelsen sig erinra därom att den tullökning, som uppkommer genom den av innevarande års riksdag enligt Eders Kungl. Maj:ts kungörelse den 17 december 1920 (nr 836) beslutade förhöjningen av tullsatserna för arrak och rom, utgör för arrak och rom på fat, innehållande minst 250 liter, 1 krona 50 öre per liter, för arrak och rom på fat, innehållande mindre än 250 liter, 90 öre per liter, för arrak och rom på andra kärl, innehållande minst 250 liter, 65 öre per liter, och för arrak och rom på andra kärl, innehållande mindre än 250 liter, 5 öre per liter. Då berörda tullökning icke upptagits under särskild inkomstitel utan redovisas såsom tullmedel, vid vilket förhållande den ifrågasatta avsättningen av tullökningen till statsverkets fond av rusdrycksmedel innebär en särskild disposition av tullmedlen, anser styrelsen, att ifrågavarande tullökning icke bör till statskontoret särskilt inlevereras. Enligt styrelsens åsikt bör i stället, med ledning av för varje månad från styrelsen till statskontoret lämnade uppgifter angående storleken av tullökningen efter avdrag av restitutioner, allenast verkställas omföring från statsverkets giroräkning till statsverkets fond av rusdrycksmedel. Vidare anser styrelsen, att den ifrågasatta överföringen av tullmedel till sagda fond bör allenast omfatta influtna medel. Det torde nämligen på sätt i ovanberörda promemoria

jämväl antytts få anses oegentligt att till fonden överföra medel, som endast uppdebiterats, något som skulle bliva fallet, därest till grund för beräkningen av tullökningen lades allenast de för statistiskt ändamål utarbetade uppgifterna angående införseln av arrak och rom.

Därest riksdagen beslutar, att den tullökning, som uppkommer genom ifrågasvarande höjning av tullsatserna för arrak och rom, skall tillföras statsverkets fond av rusdrycksmedel, anser därför styrelsen, att för verkställighet härav annan Eders Kungl. Maj:ts åtgärd icke påkallas, än att styrelsen anbefalles att för varje månad till statskontoret lämna uppgift å det belopp, som av under den nästföregående månaden influtna tullavgifter för arrak och rom utgör tullökning på grund av ovan nämnda kungörelse den 17 december 1920, efter avdrag av det belopp, som av under samma månad beviljade restitutioner för arrak och rom utgör sådan ökning. De föreskrifter, som erfordras, för att styrelsen skall kunna avlämna uppgift i nämnda hänseende, lärer det ankomma på styrelsen att meddela, och får styrelsen i sammanhang härmed omförmåla, att styrelsen genom denna dag utfärdat cirkulär anbefallt vederbörande tullförvaltningar att i avbidan på närmare bestämmelser i ämnet vidtaga vederbörliga åtgärder.»

Vid anmälan den 7 januari 1921 för Kungl. Maj:t av 1921 års statsverksproposition har jag vid beräkning av avsättningen i 1922 års riksstat till rusdrycksmedelsfonden utgått ifrån att det belopp på 2.1 miljoner kronor, som genom meranämnda tullhöjning beräknades komma att inflyta, skulle komma att tillföras fonden. I enlighet härmed har ock Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ärendet, som kunde komma att föreläggas riksdagen, såsom avsättning till rusdrycksmedelsfonden under rubrik »Utgifter för kapitalökning. IV. Statsverkets fond av rusdrycksmedel» beräkna ett förslagsanslag av 2.1 miljoner kronor, benämnt »Förhöjd tull å arrak m. fl. importerade spritvaror». Erinras bör också, att Kungl. Maj:t tillika föreslagit riksdagen, bland annat, att för avsättning till rusdrycksmedelsfonden av det belopp, varmed inkomsterna av brännvinstillverkningskatt, rusdrycksförsäljningsmedel och maltskatt för år 1922 kunde komma att överstiga medeltalet av motsvarande inkomster för åren 1917, 1918 och 1919, anvisa ett förslagsanslag å 32,100,000 kronor, vilket upptagits under rubriken »Enligt § 1 i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel».

Berörda 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) lyder enligt förordningen den 16 maj 1919 (nr 236) som följer:

»Av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschskatt och rusdrycksförsäljningsmedel skall, efter avdrag av vad på grund av särskilda bestämmelser restituerats av brännvinstillverkningskatte- eller maltskatte-

medlen, till en särskild fond avsättas vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor.

Skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfares, om därefter vid årligen verkställd uträkning befinnes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.

Till fonden skall jämväl läggas statsverkets inkomst av spritdrycksaccis.»

Departements-
chefen.

Av det nu anförda torde framgå, att för vinnande av det av 1920 års riksdag uttalade önskemål ett beslut av riksdagen, att ett överförande av berörda tullmedel till rusdrycksmedelsfonden skall äga rum, är erforderligt, medan däremot de övriga föreskrifter, som kunna erfordras angående överförandet, torde kunna meddelas av Kungl. Maj:t. Jag förutsätter, att vad som skall överföras är den tilläggstull, som verkligen influtit, och att alltså eventuella restitutioner av mertull skola avdragas, innan överföring äger rum.

Såsom statskontoret föreslagit, synes beslutet om överföring böra erhålla formen av ett beslut om ändring i förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel. Då meranämnda tullhöjning har karaktären av ersättning för den gamla punschstämpeln, synes det mig emellertid riktigt, att merinkomsten av tull även i berörda förordning sättes i stället för punschskatten och sålunda upptages i 1 § första stycket, vilket bland annat har den betydelsen, att dessa medel ingå bland dem, på vilka den i samma paragraf berörda medeltalsberäkningen har tillämpning, under det att, om statskontorets förslag i förevarande avseende oförändrat godkändes, sagda medel skulle tillföras fonden oavsett detta medeltal. Observeras bör, att det i 1 § angivna beloppet, 41,900,000 kronor, beräknats med hänsyntagande även till punschskatten. Av generaltullstyrelsens yttrande framgår, att överföring till rusdrycksmedelsfonden utan hinder av teknisk natur kan ske även av sådan tilläggstull, som influtit före ikraftträdandet av eventuell ändring i förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel. Då numera någon spritdrycksaccis icke utgår, torde tredje stycket i 1 § av denna förordning, sådan denna paragraf lyder efter 1919 års ändring, böra bortfalla.

Det i statsverkspropositionen under »Utgifter för kapitalökning. IV. Statsverkets fond av rusdrycksmedel» upptagna anslaget »Förhöjd tull å arrak m. fl. importerade spritvaror» å 2,100,000 kronor torde på grund av det anförda böra utgå och i stället det under samma titel uppförda anslaget »Enligt § 1 i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel» å 32,100,000 kronor ökas med 2,100,000 kronor till 34,200,000 kronor.

Jag tillåter mig alltså hemställa, att Kungl. Maj:t ville, med ändring av vad i statsverkspropositionen föreslagits om anvisande, för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel, av ett förslagsanslag å 32,100,000 kronor samt beräknande för samma ändamål av ett förslagsanslag å 2,100,000 kronor, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock, för avsättning jämlikt sagda paragraf till statsverkets fond av rusdrycksmedel av det belopp, varmed inkomsterna av brännvinstillverkningsskatt, rusdrycksförsäljningsmedel och maltskatt ävensom den år 1920 beslutade mertull å arrak och rom må för år 1922 komma att överstiga medeltalet av motsvarande inkomster för åren 1917, 1918 och 1919, anvisa ett förslagsanslag å 34,200,000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Martin Philipson.